

HANNA WITCZAK

**PRZYCZYNY NIEGODNOŚCI DZIEDZICZENIA (UWAGI DOTYCZĄCE
ART. 928 § 1 KC)**

Streszczenie

Zagadnienie przedstawione w niniejszym opracowaniu stanowi wycinek bardzo szerokiej problematyki wyłączenia od dziedziczenia. Niegodność dziedziczenia jest instytucją, która stwarza możliwość odsunięcia od dziedziczenia pomiotów, które ze względu na powszechne poczucie sprawiedliwości nie powinny otrzymać żadnej korzyści ze spadku. Ze względu na surowość sankcji, a tym samym wyjątkowy charakter przepisów normujących niegodność dziedziczenia, przepisy te powinny być interpretowane ściśle. W szczególności ta ścisła interpretacja powinna dotyczyć przepisu normującego przyczyny niegodności, tj. wskazującego katalog zachowań spadkobiercy, które uzasadniają wyłączenie go od dziedziczenia (art. 928 § 1 k.c.). Obecny kształt przepisu budzi szereg wątpliwości, zwłaszcza ze względu na użycie przez ustawodawcę w art. 928 § 1 pkt 1 k.c. nieostrego określenia „ciężkie przestępstwo”. Niewątpliwie określenie takie w stosunku do pojęcia zbrodnia użytego w art. 7 dekretu – Prawo spadkowe, pozwala na objęcie większej ilości przypadków zachowań spadkobiercy jako uzasadniających niegodność dziedziczenia, przede wszystkim ze względu na to, że ciężkim przestępstwem może być również występki przeciwko spadkodawcy. Pozostawienie poprzedniej regulacji wyeliminowałoby możliwość uznania za niegodnego spadkobiercy, który np. dopuściłby się przestępstwa spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu; znęcania, w tym także wtedy, gdy jego następstwem byłoby targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie czy przestępstwa zgwałcenia. Wątpliwości interpretacyjne dotyczą także stosowania przepisu art. 928 § 1 pkt 3 k.c. do pisma stwierdzającego treść testamentu ustnego. W literaturze toczy się dyskusja nad przyszłym kształtem przepisów prawa spadkowego, w tym także dotyczących niegodności dziedziczenia. Należy zaznaczyć, że rozważenia wymaga nie tylko ewentualna zmiana katalogu przyczyn niegodności dziedziczenia, ale także terminów występowania z żądaniem o uznanie za niegodnego, czy też zakresu podmiotowego tej instytucji.

**THE CAUSES OF UNWORTHINESS TO INHERIT (REMARKS TO
ARTICLE 928 PAR. 1 OF THE CIVIL CODE)**

Summary

The problem discussed in this study comprises a very extensive material concerning the exclusion from succession. Unworthiness to inherit is an instrument used for the exclusion of the subjects who, considering the common sense of justice, should be deprived of any inheritance benefits. Due to the severity of the sanction and the unique character of the regulations pertaining to unworthiness to inherit, they should be very carefully construed. In particular this careful interpretation should be applied to the regulation governing the causes of unworthiness, i.e. defining a catalogue of the heir's conduct which may justify the exclusion (Article 928 par. 1 of the Civil Code). The current wording of the regulation raises certain doubts, especially on account of the legislator being unclear about the meaning of the term, "grievous crime", as used in Article 928 par. 1 pt 1 of the Civil Code. Undoubtedly, such a term, if denoting the notion of crime in Article 7 of the Decree – Law of Succession, provides grounds for the inclusion of the majority of the heir's behaviours as justifying

unworthiness to inherit, primarily due to the fact that a grievous crime might also have been committed against the testator. If maintained, the previous regulation will eliminate the opportunity to recognize the heir as unworthy if they, for example, commit a crime of cruelty, rape or resulting in health impairment, including the circumstances which might lead the victim to the act of suicide. The problems with interpretation also concerned the application of the regulation in Article 928 par. 1 pt 3 of the Civil Code about the document certifying the content of a verbal will. The literature on the subject is open to discussion about the future shape of the law of succession, including unworthiness to inherit. It should be noted that it is not only the alteration of the catalogue of conduct justifying the exclusion that calls for attention, but also the times of filing the request for the acknowledgement of unworthiness or the subjective scope of this instrument.

ПРИЧИНЫ НЕДОСТОЙНОГО НАСЛЕДОВАНИЯ (ПРИМЕЧАНИЯ НА ОСНОВЕ СТ. 928 §1 П. 1 ГРАЖДАНСКОГО КОДЕКСА)

Резюме

Представляемый в этой работе вопрос является только частью очень широкой проблематики отстранения от наследования. Недостойность наследования является институтом, который даёт возможность отвести от наследования субъекты, которые в связи с всеобщим чувством справедливости не должны получить никакой выгоды от наследства. Учитывая суровые санкции, предписания, которые имеют исключительный характер, поскольку нормируют недостойность наследования, должны быть строго интерпретированы. Особенно внимательно при интерпретации следует отнестись к предписанию, которое оговаривает основания, т.е. перечень действий совершённых наследником, на основании которых можно признать субъект недостойным наследования (ст. 928 §1 гражданского кодекса). Современная форма положения вызывает ряд сомнений, особенно в связи с тем, что законодатель использует в ст. 928 §1 п. 1 неясное определение «тяжкое преступление». Несомненно такое определение, используемое в 7 статье декрета «Наследственное право», позволяет охватить большее количество случаев поведения наследника, на основании которых можно признать недостойность наследования, прежде всего потому, что тяжким преступлением может быть проступок по отношению к наследодателю. Сохранение предыдущего регулирования исключило бы возможность признания недостойным наследником того, кто совершил преступления причинения тяжкого вреда здоровью, насилия и истязания, следствием которого может быть покушение наследодателя на собственную жизнь. Сомнения в интерпретации вызывает также применение статьи 928 §1 п. 3 гражданского кодекса к письму, констатирующему содержание устного завещания. В литературе имеет место дискуссия над будущей формой предписаний наследственного права, в том числе касающихся недостойности наследования. Делая конечные выводы, следует отметить, что данная проблематика требует не только пересмотра перечня причин недостойного наследования, но и также сроков предъявления требований о признании недостойности и субъективной сферы этой институции.